

Standaardisatie: hoe nu verder ?

In het vorige nummer van Woord en Gebaar is verslag gedaan van de presentatie van de cd-rom's Standaard Lexicon Nederlandse Gebarentaal, deel 1 en Basis Grammatica Nederlandse Gebarentaal, deel 1. Het afgelopen jaar hebben we elke maand bericht over de voortgang van het STABOL project (Standaardisatie Onderwijs en Basis Lexicon). Deze laatste aflevering van het Standaardisatieproject STABOL gaat over de vraag 'hoe gaan we nu verder'?

Nog even ter herinnering, de standaardisatie van de ongeveer 2500 gebaren die er op de cd-rom staan is het resultaat van het project STABOL (Standaardisatie Basis- en onderwijslexicon) dat onderdeel is van het Convenant NGT2.

In de afgelopen afleveringen zijn veel voorbeelden besproken van gebaren die vastgesteld zijn op grond van de taalkundige criteria. Vaak wordt ons de vraag gesteld of we de standaardgebaren wel een beetje 'eerlijk verdeeld' hebben over de regio's. Het is een begrijpelijke vraag, maar zo zijn we nooit te werk gegaan. De dove mensen, taalkundigen en tweetalige horenden mensen die in de landelijke werkgroep Stabol de standaardgebaren hebben vastgesteld, hebben nooit rekening gehouden met een verdeling over de regio's, maar hebben gewerkt aan de hand van de richtlijnen. We hebben niet bijgehouden hoeveel gebaren uit het Noorden en hoeveel gebaren uit het Zuiden en Westen als standaardgebaar gekozen zijn.

Uit reactie van mensen uit het buitenland hebben we ook begrepen dat term 'standaardisatie' vaak tot verwarring leidt. Op een Sociolinguïstiek congres in Gent in april van dit jaar deden we verslag van het Standaardisatie project aan een grote groep dove en horende mensen uit verschillende landen. Uit de discussie die volgde, bleek dat de deelnemers het begrip 'standaardisatie' op heel verschillende manieren opvatten. Het meest gehoorde misverstand was dat men dacht dat als er een standaard gebaar is, de andere gebaren niet meer gebruikt mogen worden. Wij hebben toen uitgelegd hoe we in Nederland de standaardisatie hebben aangepakt en wat wij verstaan onder 'standaardisatie'. Standaardisatie betekent niets meer en niets minder dan dat we vastgesteld hebben welke 2500 gebaren we gebruiken in het onderwijs en de zorg aan dove kinderen. Dat betekent dus dat we de mensen die nu gebaren willen leren aanraden om de standaardgebaren te gaan gebruiken. De regionale varianten blijven natuurlijk gewoon bestaan. De invoering van standaardgebaren is een heel geleidelijk proces: je kunt niet verwachten dat al het materiaal ook direct is aangepast en dat iedereen binnen zes maanden op de hoogte is van de standaard gebaren. De cursussen die aan ouders en leerkrachten gegeven worden zullen geleidelijk aangepast worden. Dat kost tijd, omdat er nieuwe tekeningen gemaakt moeten worden. Er is afgesproken dat de cursussen NGT gewoon gegeven worden zoals ze nu zijn, maar dat ouders en leerkrachten wordt aangeraden de standaardgebaren ook te leren.

Het Nederlands Gebarententrum heeft in samenwerking met de Welzijnstichtingen voorlichting gegeven over de werkwijze van het Stabol project en over het gebruik van de standaardgebaren. Eind augustus en begin september vinden dergelijke voorlichting bijeenkomsten plaats voor medewerkers op het Instituut voor Doven St. Michielsgestel en bij de Effatha-Guyot groep, locatie Zoetermeer.

Hoe gaan we nu verder? Het Nederlands Gebarententrum heeft dit jaar niet alleen van het Ministerie van VWS subsidie gekregen voor het uitvoeren van projecten in de zorg, maar nu ook van OC en W om door te gaan met ons werk op gebied van het lexicon en de grammatica van de Nederlandse Gebarentaal. We richten ons het komende jaar op het vervolg van de Standaardlexicon cd-rom. Er zijn nu 2500 gebaren vastgelegd op cd-rom, maar er zijn nog heel veel gebaren nodig voor het onderwijs. Er is veel vraag naar gebaren voor vakken als bijvoorbeeld aardrijkskunde, taalkunde, biologie en wiskunde. Het NGc werkt op dit terrein dan ook nauw samen met de Instituten en scholen voor Doven om de werkzaamheden op dit terrein te coördineren.

© *Nederlands Gebarententrum 2001. Het is niet toegestaan zonder schriftelijke toestemming van het Nederlands Gebarententrum dit artikel of een gedeelte uit dit artikel over te nemen.*